

N.Y.C. TIME

זמן הדלקת נרות - 4:11

סוף זמני ק"ש - 8:47

9:23 -

סוף זמן תפלה - 10:17

דף היומי לשבת: זבחים צ'

בס"ד, עש"ק פ' וישב - שנת תשפ"ו לפ"ק

פרשת וישב

ממנו ברכה והוא מסרב בטענה שצריך לומר שירה, אין זה אלא שרו של עשו.

בספר "שאל אביך ויגידך" (ח"ג עמ' ק"ז) מביא בזה סיפור נפלא, מעשה באדמו"ר אחד שהגיע לעיר שלא היתה מוכרת לו, והוא רצה ללכת לבית הכנסת, אבל לא ידע לאן לפנות, לפתע הבחין ביהודי שחלף על פניו במהירות, ומיד שאל אותו איפה יש כאן בית הכנסת, אלא שאותו יהודי, עוד בטרם שמע את השאלה, הגיב בצעקה: אין לי זמן עכשיו, אני ממחר לבית הכנסת! ...

הבין האדמו"ר כי למעשה אין לו אלא ללכת אחרי אותו יהודי, וממילא יגיע למחוז חפצו. כשהגיעו שניהם לביהכ"נ, ניגש האדמו"ר ליהודי ואמר לו יש לי קושיא, התורה מספרת על יעקב אבינו "ויאבק איש עמו", וחז"ל אומרים שאותו האיש היה הס"מ. גם אצל יוסף כתוב "ויפגשוהו איש וישאלהו מה תבקש", וחז"ל אומרים שאיש זה היה המלאך גבריאל. והשאלה היא, בשני המקומות כתוב "איש", ואיך ידעו חז"ל שבמקום אחד הוא הס"מ, ובמקום השני הוא מלאך גבריאל?

התשובה היא, שכבר בפסוק מרומו ההבדל ביניהם, דהיינו שאם בא אורח לעיר ומבקש להגיע לאיזה מקום שהוא מקום שאינו מוכר לו, ואיש מן העיר בא לקראתו, ומיד שואל לשלומו וגם שואלו מה מחפש, שאולי יוכל לעזור לו, זהו מלאך גבריאל. אבל יש עוד סוג של איש, שכאשר האורח פוגש בו לשאול איפה נמצא כאן בית הכנסת, הרי במקום לענות הוא צועק לעברו אין לי זמן, אני רץ לבית הכנסת, זהו הס"מ שנאבק עם יעקב, שהרי כשיעקב ביקש ממנו ברכה הוא ענה לו "שלחני כי עלה השחר", וחז"ל אמרו שהגיע זמנו לומר שירה, כלומר אין לו זמן לברך. לעומתו על האיש שפגש ביוסף נאמר "וימצאהו איש וגו' וישאלהו האיש לאמר מה תבקש", לא רק שהוא עונה ליוסף אלא גם שואל מה מחפש, וזו ראייה שהאיש הוא המלאך גבריאל.

"כי אם זכרתי אתך כאשר ייטב לך ועשית נא עמדי חסד והזכרתי אל פרעה והוצאתני מן הבית הזה" (מ:יד). בס' תורת חיים מובא: איתא במדרש (ב"ר פר' פ"ט ג') ע"י שאמר לשר המשקים "זכרתיני - והזכרתיני", ניתוסף לו ב' שנים בבית הסוהר. מרן הגר"ח זצ"ל שאל את מרן הגר"ש שקאפ זצ"ל בצעירותו: במה הי' נענש יוסף אם הי' אומר רק פעם אחת "וזכרתיני"? **והשיב** לו ר' שמעון: אם על שני פעמים נענש ב' שנים, על פעם אחת הי' נענש שנה אחת.

א"ל הגר"ח דלא כן הדבר, אלא אם הי' אומר פעם אחת, לא הי' נענש כלל, שהרי חובה על האדם לעשות השתדלות להצלת עצמו.

"ולא יכלו דברו לשלום" (לו:ד). ופירש"י: מתוך גנותם למדנו שבחם - שלא דברו אחת בפה ואחת בלב.

יש מפרשים בדרך צחות: "ה' לי בעוזרי ואני אראה בשונאי" (תהלים קיח:ז) - אני צריך עזרה מאת ה' להציל אותי מאלו שמראים עצמם כאילו הם אוהבי אבל בלבם נוטרים לי שנאה. אמנם, "אני אראה בשונאי" אני יכול לשמור את עצמי מאלו שמראים את עצמם שהם שונאי.

והנה, במדרש (ב"ר פפ"ד ט') איתא: למה "וישנאו אותו"? בשביל שיקרע הים לפניהם. "פסים" - פס ים. והרבה מפרשים האריכו לבאר כוונת המדרש. ושואל יש לפרש דכיון שלא היו אחד בפה ואחד בלב, והיו "תוכם כברים", לכן כשנקרע הים לפני בני ישראל נתייבש קרקע הים לגמרי ולא נעשה בוץ (שנאה כקרקע אבל באמת הוא לח ואי אפשר לעבור שם) תחת רגליהם.

וכן בסיפור חנוכה מצינו כת המתיוונים שהיו יהודים שהיו פוסחים על שתי הסעיפים והיו אחד בפה ואחד בלב.

מילתא דבדיחותא שהוא מענין לענין באותו ענין וגם מעניינא דיומא: בשנת 1962 למספרם, כשנשיא ארצות הברית ג'אן קנעדי נאם במערב ברלין, ורצה להביע שכל בני אדם די בכל אתר ואתר מרגישים את עצמם כתושבי ברלין המצפים לחופש של כל תושבי בערלין (לרבות תושבי מזרח ברלין), אמר בלשון אשכנז: "איך בין איין ברלינער". אמנם, הרבה מדקדקים בלשון אשכנז טענו שאף שכוונתו היתה כנ"ל, מ"מ פירוש מה שהוציא מפיו הוא: "I am a jelly donut" (משום דבהרבה מקומות בגרמני' היו קוראים jelly donut בתואר "Berliner"). הרי לן דוגמא של אחד בפה ואחד בלב.

"וימצאהו איש והנה תעה בשדה וישאלהו האיש לאמר מה תבקש" (לו:טו). פירש רש"י: "איש" - זה גבריאל, שנאמר "והאיש גבריאל". כתב בעל הטורים "וישאלהו האיש" בגימטריא: "מלאך גבריאל שאלו".

בספר אוצרות התורה איתא: יש להקשות, לעיל בפסוק "ויאבק איש עמו" פירש רש"י זה שרו של עשו. מנין לנו שהאיש שפגש ביוסף היה מלאך גבריאל, והאיש שנאבק עם יעקב היה שרו של עשו, הרי בשניהם כתוב איש?

ביאר ר' חיים מצאנז זצ"ל, אם רואים איש שבא לעזור ולעשות חסד, סימן שזהו מלאך גבריאל, אמנם אם רואים איש שמבקשים

אולם עבור קיום חובת ההשתדלות הי' מספיק לבקש רק פעם אחת, ומדאמר שני פעמים, הרי ראי' מזה, שגם פעם הראשונה לא היתה בתורת השתדלות הרצוי' לפי מדרגתו. על כן נענש שישב עוד ב' שנים על שאמר פעמיים 'זכרתי - והזכרתי'.

בענין "בוצע ברך ניאץ ה'"

ע"פ: "ויאמר יהודה אל אחיו, מה בצע כי נהרוג את אחינו וכסינו את דמו" (לז:כו), איתא בפסיקתא רבתי (פ"י כי תבא, מובא בתורה שלימה אות קנ"ו): הם עומדים ומשליכין אותו לבור, ואומרים נאכל ונשתה ואחר כך אנו מושכים אותו ומעלים והורגים אותו. אכלו ושתו, באו לברך. אמר להם יהודה, באים להרוג ומברכים להקב"ה, אין אלו אלא מנאצים. מהו "מה בצע כי נהרוג את אחינו". אמר להם יהודה: "בוצע בירך נאץ ה'" (תהלים י"ג), אלא, "לכו ונמכרנה לישמעאלים".

ע"פ: "מה בצע כי נהרוג את אחינו", איתא בהדר זקנים מבעלי התוס' קאי אקרא דלעיל, דכתיב: "וישבו לאכול לחם", ומה בכך אם אכלו, אלא, בצעו וברכו על לחם, ועל זה אמר יהודה "מה בצע", כלומר, מה יתרון כי ברכנו אלקים ואנחנו חוטאין לו להרוג את אחינו; הלוא טוב לנו לשים המעות בכיסנו, וזהו: "וכסינו את דמו".

ברעת זקנים בפ' עקב (ח:א) מוכח דענין "בוצע ברך" אצל אחי יוסף הי' שייך לברכה ראשונה דז"ל: ושבו לפרוס על הפת ולברך ברכת המוציא. אמר להם [יהודה], אנו הורגין את אחינו ומברכין. "ובוצע ברך נאץ ה'". אלא, "לכו ונמכרנו לישמעאלים" וכו'.

ובטור הארוך כתוב: "מה בצע" - איתא במדרש (פסיקתא רבה פ"י י"ג, נחחומא וישב): אמרו לו לבצוע את המוציא, אמר להן, ומה לנו לבצוע ונהרוג את אחינו.

בירושלמי (סנהדרין פ"א ה"א) איתא: תני רבי ליעזר בן יעקב אומר, מה תלמוד לומר "ובוצע ברך ניאץ ה'", משלו משל למה הדבר דומה, לאחד שגנב סאה חטים והוליכה לנחחום והפריש חלתה והאכילה לבניו, הרי זה מברך, ואינו אלא מנאץ. ר"מ אומר, מה תלמוד לומר "ובוצע ברך ניאץ ה'". אלו אחי יוסף, שנאמר: "מה בצע כי נהרוג את אחינו וגו'".

וכעין זה איתא בבבלי (סנהדרין ו: ב"ק צד): ר' אליעזר אומר, הרי שגזל סאה של חטים וטחנה ואפאה והפריש ממנה חלה, כיצד מברך. אין זה מברך אלא מנאץ. ועל זה נאמר: "ובוצע ברך ניאץ ה'". רבי מאיר אומר, לא נאמר "בוצע" אלא כנגד יהודה, שנאמר: "ויאמר יהודה אל אחיו מה בצע כי נהרוג את אחינו". וכל המברך את יהודה, הרי זה מנאץ, ועל זה נאמר: "ובוצע ברך ניאץ ה'". ופירש"י: כנגד יהודה - שהי' לו לומר נחזירנו לאבינו אחרי שהיו דבריו נשמעין לאחיו.

בפ"א מהל' ברכות (ה"ט) פוסק הרמב"ם: כל האוכל דבר האסור - בין בזדון בין בשגגה, אינו מברך עליו - לא בתחילה ולא בסוף. כיצד, הרי שאכל טבל, ואפילו טבל דבריהם או שאכל מעשר ראשון שלא נטלו כל תרומותיו או מעשר שני והקדש שלא נפדו כהלכתן - אינו מברך, ואין צריך לומר אם אכל נבילות וטריפות או שתה יין נסך וכיו"ב.

בהשגות הראב"ד איתא: א"א [אומר אברהם], טעה בזה טעות גדולה שלא אמרו (ברכות מה). אין מברכין אלא שאין מזמנין עליהן

לומר שאין להן קביעות לזימון הואיל ואוכלין דבר האסור והוא כעין אכילת פירות שאין לן קבע לזימון. אבל ברכה תחילה וסוף למה לא יברכו, הואיל ונהנו.

ועיין בהגהות הרמ"ק (מובא ברמב"ם הוצאת פרנקל) שג"כ תמה על הרמב"ם: לא נהיר זה, וכי משום שעבר עבירה אחת יעשה שתיים - שיהנה מן העולם בלא ברכה. ובמשנה לא אמר כי אם אין מזמנים עליו - שאין ראוי לקובעו בחובה ולהצטרף עמו, אבל בודאי יברך לעצמו שלא יהנה מן העולם בלא ברכה, וכן פירשו רבותי, עכ"ל.

והנה הכסף משנה כותב טעם הראב"ד מדתנן (ברכות מה). שלשה שאכלו כאחד חייבין לזמן. אכל טבל ומעשר ראשון שלא נטלה תרומתו ומעשר שני והקדש שלא נפדו - אין מזמנין עליהם. ומשמע לי' דלא אמרו אלא "שאין מזמנין עליהם" אבל ברוכי מברכי.

וכתב הרא"ש דנראה לו כדברי הראב"ד מדתניא בפ"ק דסנהדרין (ו:): ובפרק הגזול (צד), ראב"י אומר, הרי שגזל סאה חטין, טחנה לשה ואפאה והפריש ממנה חלה כיצד מברך - אין זה מברך, אלא מנאץ, ועל זה נאמר ובוצע ברך ניאץ ה'. אלמא שחייב לברך, אלא שברכתו היא ניאץ.

וכותב הבית יוסף (או"ח סי' קצ"ו): ולא ידעתי למה דחה דברי הרמב"ם בכך, דהא גרסינן בירושלמי פ"ק דמס' חלה (ה"ה): תני, מצה גזולה אסור לברך עליה. א"ר אושעיא, על שם ובוצע ברך נאץ ה'. הדא דאמרה בתחילה, אבל בסוף - דמים הוא חייב לו. ר' יוסי אומר, אין עבירה מצוה. א"ר אילא, אלה המצות - אם עשיתן כמצוותן - הרי הן מצות. ואם לאו - אינן מצות. [בב"י כתב פה: ומשמע דלר' יוסי ורבי אילא בסוף נמי אינו מברך על מצה גזולה]. ואין לדחות ולומר דאדרבה, משם ראי' דטעמא [דאין מברכים על מצה גזולה] דמצת מצוה היא, הא לאו הכי שפיר מברך עליה, דהא איכא למימר דברכת המזון נמי מצוה היא דכתיב: "ואכלת ושבעת וברכת", והא דנקט מצה, להודיעך כחו דר' אושעיא, דאע"ג דאיכא נמי מצות מצה, מברך בסוף, וההוא דגזל סאה חטים נמי כדברי רבינו דייקא לפום נוסחי דידן שכתוב בהן: כיצד מברך - אין זה מברך אלא מנאץ, דמשמע דמתמה, כיצד אפשר שיברך, והלוא אם הי' מברך אינו אלא מנאץ - הלכך לא יברך. וגם לפי נוסחת הרא"ש יש לפרש דהכי קאמר, אם בא לברך אין זה מברך אלא מנאץ - הלכך לא יברך, ועוד דבהדיא תניא בתוספתא דמס' דמאי פ"ב: לא יושיט ישראל אבר מן החי לבני נח ולא כוס יין לנזיר, שאין מאכילין לאדם דבר שהוא אסור לו, ועל כולן אין מברכין עליהן ואין מזמנין עליהן ואין עונין אחריהן אמן וכו', עיי"ש.

בשו"ע (או"ח סי' קצ"ו סע' א') נפסק: אכל דבר איסור, אע"פ שאינו אסור אלא מדרבנן אין מזמנין עליו ואין מברכין עליו - לא בתחילה ולא בסוף. ומסביר המ"ב: דבר איסור - אפילו אין איסורו בעצם אלא משום שהוא אסור על עצמו דבר זה (סק"א).

ובשעה"צ מבואר דמוכח כן מתוספתא פ"ב דמאי: כיוצא בזה לא יושיט כוס יין לנזיר [שאסר יין על עצמו] וכו' ועל כולן אין מברכין וכו'.

שוב מסביר המ"ב: לא בתחילה וכו' - הואיל ודבר איסור הוא ויש עבירה באכילתו, מנאץ את ה' בברכתו על זה, וכענין שנאמר: "בוצע ברך נאץ ה'" (סק"ג).

ולא בסוף - ואפילו אם אכל כדי שביעה.

ואם אכל בשוגג ונזכר אחר אכילתו, דעת הט"ז ועוד כמה אחרונים

שוב איתא בשו"ע (סי' קצ"ו סעי' ב'): אם אכל דבר איסור במקום סכנה, מברכים עליו.

ופי' המ"ב: ואפילו אכל איסור דאורייתא במקום סכנה, כגון מפני חולי. והטעם, דכיון דסכנה היא היתירא קאכיל, ואדרבה, מצוה קעביד להציל נפשו וכדכתיב: "וחי בהם", ואחז"ל: "וחי בהם" - ולא שימות בהם.

דין זה הובא לקמן (סי' ר"ד סעי' ט'): אבל מאכל או משקה של איסור מפני הסכנה, מברך עליו תחילה וסוף, ומסביר המ"ב: כגון חולה שצריך לאכול מאכלות אסורות לרפאותו, וכל שכן אם אוכל מאכל של היתר בזמן האיסור, כגון חולה ביום הכיפורים, דמברכין עליו וכדלקמן בסי' תרי"ח בסופו.

והנה לעיל מיני' (סי' ר"ד סעי' ח') כותב הרמ"א: אם אנסוהו לאכול או לשתות, אע"ג דהחייך נהנה ממנו, אינו מברך עליו הואיל ונאנס על כך, וכותב המ"ב: ולא דמי למה שכתוב לקמי' (סעי' ט') באוכל איסור מפני הסכנה דמברך עליו כיון דעכ"פ נהנה אף דגם שם אכילתו ע"י אונס. שאני התם דהאונס אינו על האכילה גופא, משא"כ הכא שהאכילה גופא הוא ע"י אונס שאונסים אותו לאוכלו, לא שייך בזה לחייבו לברך על הנאתו כיון שהוא בעל כרחו. כן היא סברת הרמ"א, והסכימו עמו הרבה אחרונים. ויש חולקים על זה וסבירא להו דכיון שסוף סוף נהנה גרונו מזה, חשיבא אכילה וצריך לברך על זה וכהיהא דסעי' ט'. ועיין בחיי אדם שהכריע דבפת, אם אכל כדי שביעה דברכת המזון שלו מן התורה - יברך.

דבזה יוכל לברך בסוף [והיינו אפילו לא אכל כדי שביעה], דבזה לא שייך ניאוי, אלא דלענין זימון אפילו בשוגג אין לזמן על זה, דאכילת איסור לא חשיבא קביעות. אם גנב או גזל חטים וטחנן ואפאן, יש אומרים שאע"פ שקנאן בשינוי והרי הם שלו אלא שחייב לשלם לו דמים עבורם, מ"מ אסור לברך על זה בין ברכה ראשונה ובין ברכת המזון, דלענין ברכה דאית ב' הזכרת השם חמיר טפי ותמיד הוא בכלל ניאוי. ויש אומרים דהואיל וקנה, יכול לברך. ודעת המג"א דלענין ברכת המזון אם אכל כדי שביעה יש להורות בזה שיברך ברכת המזון שהוא דאורייתא ויש להחמיר ולברך (סק"ד).

על הא דכתב המ"ב: אם גנב או גזל חטים וטחנן ואפאן וכו' אסור לברך וכו' וי"א דהואיל וקנה [בשינוי מעשה] יכול לברך וכו', עיין בשעה"צ (אות ט') דאין הדברים אמורים אלא לענין גזל חטים וטחנן ואפאן דקנאן בשינוי מעשה, אבל גזל לחם ואכלו, אין מברך אפילו ברכת המזון אפילו אכל כדי שביעה.

ובפסקי תשובות (סי' קצ"ו סק"ה) איתא: ולכן, הלוקח דבר מאכל כלשהו ששויו יותר מפרוטה, מחבירו שלא ברשותו, אסור לו לברך עליו לפניה ולאחריה, ואסור לו להצטרף לזימון אלא א"כ ברור לו שחבירו אינו מקפיד. וכל זה כשלקח במזיד אבל אם ה' בשוגג, כגון שאכל לחם או שאר דבר מאכל בחשבו שהוא שלו או של קופת הצבור [בית המדרש, ישיבה וכדומה] שנותן זכות לנמצאים שם לאכול, ולבסוף נתברר שהוא של אדם פרטי, מברך עליו ברכה אחרונה, ואפשר אף מצטרף לזימון אך בתנאי שיקבל עליו לשלם לחבירו דמי המאכל או לבקש מחילתו.

לז"נ מורי ורבי הגאון הרב אברהם יעקב בן הרב מאיר הכהן פאם זצ"ל - נפ' כ"ח מנחם אב תשס"א
לז"נ ר' בנימין בן הרב ר' מרדכי ז"ל שור
לז"נ מרת עטא שרה בת ר' בנימין ע"ה - נפ' כ"ג אדר א' תשס"ח

PARSHAS VAYEISHEV
© COPYRIGHT 2025
BY RABBI MATIS BLUM Z"L

לז"נ אסתר בת שלמה זלמן שטרן ע"ה

רוחמה ליבא בת רבקה לרפו"ש
צביה חיה בת לאה ברעניא לרפו"ש

“אלה תולדות יעקב יוסף” (לז:ב)

“These are the chronicles of Yaakov - Yoseif ...”

The *Chofetz Chaim, Z'TL'*, noted that the story of Yoseif is representative of the history of Bnei Yisroel. The suffering of Yoseif is almost unfathomable. In the prime of his life he was snatched from his loving father and sold as a slave to the vilest people, where every minute of existence was filled with challenges to the ideals he had learned in the house of Yaakov. However, in the end, the very suffering which he was forced to endure brought about his physical and spiritual elevation.

The same is true with Klal Yisroel - there will be a time when all the world will see that all of the suffering and oppression which we have experienced were for our benefit, and, indeed, were the cause of our rise to the loftiest heights. At that time we will praise Hashem in the words of Yeshaya: (יב:א) - “I thank You, Hashem, because You oppressed me.”

לשנה אחרת קבעום ועשאוים ימים טובים וכו' (שבת כ"א)

Chazal tell us that after the miracle of the oil, the following year the Chachomim established the holiday of Chanuka.

Why didn't they establish the Yom Tov immediately after the miracle took place?

The *Gerrer Rebbe, Hagaon Reb Avrohom Mordechai, Z'TL'*, explained that very often, after a particularly extraordinary event takes place, people are greatly inspired. However, as time passes, their inspiration diminishes, and gradually they forget completely about the occurrence.

When the miracle of Chanuka occurred, the people were, understandably, very inspired. However, the Chachomim did not wish to establish a holiday to commemorate the miracle, because they did not know if it would leave a lasting impact on the Jewish nation. Therefore, they postponed proclaiming a new Yom Tov immediately. Once a full year had passed, though, and the people still felt the spiritual exhilaration from the miracle, the Chachomim felt that it was fitting to commemorate it by establishing a Yom Tov for all future generations.

HALACHIC DISCUSSIONS

(not to be relied upon for Halacha L'Ma'aseh)

In this week's Sidra we read about the imprisonment of Yoseif, as well as that of the *Sar Hamashkim* and *Sar Ha'ofim*.

The Gemorah (Beitza 36b) states that it is Rabbinically forbidden for Beis Din to judge someone on Shabbos. The reason is because there is a fear that they might forget that it is Shabbos and write down the verdict.

The Rema (Orach Chaim 339) adds that an extension of this Rabbinic injunction is that it is forbidden to catch and to incarcerate someone who is deserving a punishment to prevent him from escaping.

If allowing him to remain free and escape will cause others a large financial loss, it is permissible to imprison him (Chavos Ya'ir in Mekor Chaim, Orach Chaim 339).

Similarly, if allowing a miscreant to roam freely poses a danger to others, it is permissible to apprehend and immure him (Teshuvos Tzitz Eliezer 11:33).

QUESTIONS OF THE WEEK

- 1) Which three people who did an act of kindness would have gone to much greater lengths to do that act if they would have known that the Torah would publicize those acts?
- 2) How did one of Yoseif's dreams cause a miracle to occur later on in history?
- 3) When twins are born, is a midwife believed to say who the firstborn is?
- 4) Why did Chazal establish the celebration of Purim with *משחה ושמחה*, while Chanuka is celebrated with *הלל והודאה*?
- 5) Why is it not customary for women to light the Chanuka candles when a man can be *Motzi* them?
- 6) In the customs of Chanuka, we find an interesting Minhag: the Ashkenazim follow the Rambam [who was a Sefardi] and the Sefardim follow the Tosefos [who were Ashkenazim] in regard to a particular matter. Which custom is this?
- 7) What did the wife of Potifar suggest doing to her husband?

- 8) What did Yoseif see when he was about to sin with the wife of Potifar?
- 9) Who threw Yoseif into the pit?
- 10) What other names did Yaakov have besides "Yisroel"?
- 11) What happened with the staff that Yehuda gave to Tamar?
- 12) What did the wife of Potifar do after Yoseif was placed in prison?
- 13) Where does the Torah allude to the fact that Yitzchok was *Megayeir Geirim*?
- 14) Who served the sons of the *Shefachos* (Bilha and Zilpa)?
- 15) What did the *Kesones Pasim* have to do with *Kri'as Yam Suf*?
- 16) Which two Yeshivos did Yoseif attend?

ANSWERS

- 1) The three people who would have done an act of Chesed with much greater *Hidur* if they would have known that the Posuk would publicize their acts, were: Reuvain [when he told his brothers not to kill Yoseif]; Aharon [when he came to greet Moshe when he returned from Midyan]; and Boaz [when he gave food to Rus] (Yalkut Shimoni Bereishis 141).
- 2) Yehoshua was able to cause the sun to stand still in Givon when he told the sun about Yoseif's dream that it would bow down to him [Yehoshua was a descendant of Yoseif] (Da'as Zekeinim Bereishis 37:9).
- 3) A midwife is believed to say which twin was born first (Kiddushin 74a).
- 4) Purim is observed with *Mishteh* and *Simcha* because the people were saved from physical annihilation. Therefore, the celebration includes physical rejoicing. Chanuka, however, represents salvation from spiritual destruction. Therefore, we observe it with *Hallel* and *Hoda'a* (Levush, quoted by Taz, Orach Chaim 670:4).
- 5) Women do not light Chanuka candles where a man can be *Motzi* them, because originally it was customary to light the Chanuka candles outdoors, and it was considered a breach of modesty for a woman to perform a Mitzva outside the house - "כל כבודה בת - מלך פנימה".
- 6) Concerning *Mehadrin Min Hamehadrin*, the Ashkenazim follow the Rambam that each member of the family lights candles and adds an additional candle on each

- night of Chanuka. The Sefardim follow Tosefos who say that only the master of the house lights candles and adds an additional candle each night (see Taz, Orach Chaim 671:1).
- 7) Killing him so that Yoseif would be willing to marry her (Bereishis Rabba 87:8).
- 8) According to the Gemora (Sota 36b) he saw the image of his father. According to one view in the Midrash, he saw the image of his mother (Bereishis Rabba 98:2).
- 9) Shimon (Bereishis Rabba 91; Rashi on Bereishis 42:24).
- 10) Shemesh (Bereishis Rabba 84:11), and Eil (Rashi; 33:20).
- 11) Moshe used it to hit the *Ye'or* (Yalkut Shimoni I:763; Ba'al Haturim 38:18).
- 12) She continued every day to attempt to convince him to sin with her (Tanchuma, and Bereishis Rabba 87:10).
- 13) The Midrash (Bereishis Rabba 84:4) interprets "מגורי" (לז:א) "מגורי אביו" as "מגורי אביו".
- 14) Yoseif (Yalkut Shimoni 140): "שהיו מזלזלין - והוא נער" - בבני השפחות, ויוסף עומד ומשמשן כעבד.
- 15) The *Kesones Pasim* that was given to Yoseif aroused his brother's hatred, and they sold him to Egypt. Eventually the Yam Suf split ("פס-ים") in the merit of Yoseif (Bereishis Rabba 84:4).
- 16) The Beis Midrash of Yaakov and the Beis Midrash of Yitzchok (Yalkut Shimoni 140).

NOW AVAILABLE

The sefer *נר מתהירו* is available for purchase:

- in seforim stores
 - via shipping by emailing torahlodaas@gmail.com
 - by picking up in Monsey, Queens, or Lakewood.
- Please be in touch via email.

The sefer *מצא טוב* on *שמחות* and the set of Torah Lodaas volumes 1-5 are available for purchase. Email to purchase.

Due to many practical considerations, Torah Lodaas is only available through e-mail. Anyone who wishes to dedicate an issue or receive Torah Lodaas is asked to send his name and e-mail address to: TorahLodaas@gmail.com

The material for this issue has been reprinted from previous years